

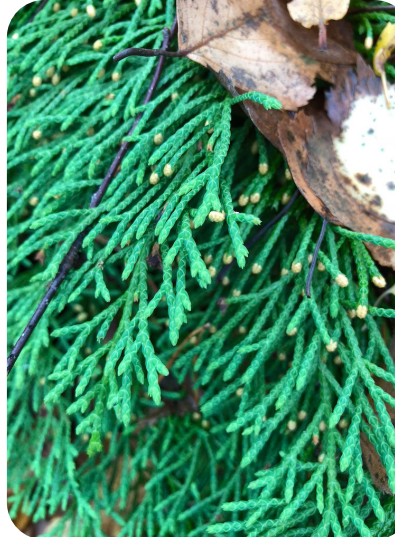

2/2022

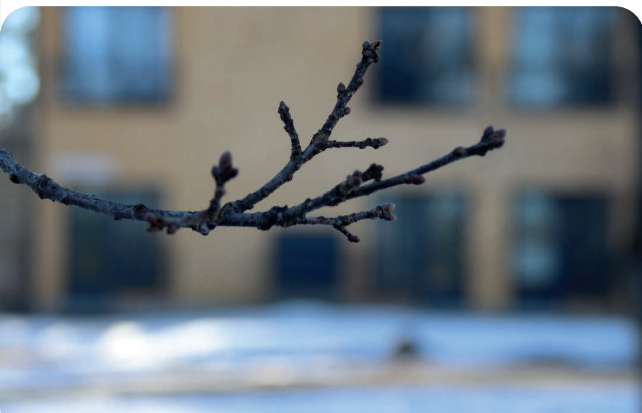
HORTONOMI

HORTONOMI

2/2022

Puheenjohtajan kuulumiset	4
Johtokunnan esittely	5
Stipendi: Kotimaisten taimitarhojen suosituimmat koristekasvit	8
Stipendi: Kukkiva nurmikko luonnon monimuotoisuuden tukena	12
Hortoklubi Vantaalla	18
Johtokunnan kehittämisseminaari Haminassa	21
Hortoklubi Hyvinkäällä	24
Pienet uutiset	26

HORTONOMIEN YHDISTYS RY

Hortonomien Yhdistys ry on opistoista tai alan korkeakouluista valmistuneiden hortonomien aatteellinen yhdistys, joka on toiminut vuodesta 1925.

Yhdistyksen tarkoituksena on edistää jäseniensä ammatillisia tietoja ja taitoja järjestämällä kursseja ja kustantamalla julkaisuja ja lehteä.

Lisäksi yhdistys osallistuu julkiseen keskusteluun hortonomeja koskettavista asioista ja antaa kannanottoja esimerkiksi alan koulutusta, palkkausta tai työoloja koskeviin asioihin.

Hortonomi on Hortonomien Yhdistys ry:n jäsenlehti, joka lähetetään jäsenen lisäksi puutarha-alan oppilaitoksille, viranomaisille sekä liikelaitoksille. Lehdessä käsitellään tasapuolisesti alan eri työtehtävissä olevien hortonomien asioita. Jäsentiedotuksen lisäksi julkaistaan ammattikuntaa kiinnostavia artikkeleita, mielipidekirjoituksia sekä kaupallisia tiedotteita. Kirjoitukset ovat kirjoittajien omia kannanottoja.

ISSN 0786-325X

Lehti ei vastaa kirjoituksista tai ilmoituksista aiheutuneistamahdollisista vahingoista eikä mahdollista virheistä kirjoituksissa tai ilmoituksissa.

Mikäli ilmoitus jää pois lehdestä johtuvista syistä, lehti julkaisee sen seuraavassa numerossa ilman lisämaksua.

Puheenjohtaja

Emmi Turkki

Varapuheenjohtaja

Tea Karjalainen

Sihteeri

Paula Tuurnala

Johtokunnan ulkopuolinen varainhoitaja

Tmi Viher-Tilit, Ilona Viira

Johtokunnan muut jäsenet

Maarit Elo-Valente

Susanna Kukkamäki

Katja Wallin

Varajäsenet

Terho Marttila

Piritta Tanila

Lehden toimitussihteeri

Tea Karjalainen

Kansikuva

Tea Karjalainen

Johtokunnalle voi lähettää sähköpostia osoitteeseen:

hortonomienyhdistys@gmail.com

Puheenjohtajan kuulumiset

Kevään lehdessä toin esiin, että johtokunta haluaa uuden roolienjaon myötä kehittää yhdistyksen tekemistä. Toiminnan kehittäminen on johtokunnalta iso ponnistus, sillä kuukausittaisissa kokouksissa on aina paljon asioita käsiteltävänä. Onnekseni voin todeta, että tämä kertoo johtokunnan aktiivisuudesta jo nykyisellään. Jotta pystyimme keskittymään täysin pelkkiin kehittämisideoihin, johtokunta järjesti kesän aikana erillisen kehittäiskokouksen. Siitä voit lukea lisää tämän lehden sivuilta.

Kokous poiki uusia ideoita, joista yksi jo näkyvä esimerkki on vanhan Instagram-tilimme elvyttäminen henkiin. Mikäli ei ollut tietoinen tilin olemassaolosta, käy ihmeessä laittamassa [@hortonomi-enyhdistys](#) seurantaan! Uudistukset on pyritty ottamaan huomioon monesta eri näkökulmasta, liittyen esimerkiksi markkinointiin, viestintään ja tapahtumiin. Niiden toimeenpano vie oman aikansa, mutta toivon mukaan pääsemme kertomaan niistä jo seuraavassa lehdessä ja jäsenistö voi ensi vuonna nauttia uusista tempauksista.

Myös nykyisessä toiminnassamme on paljon hyvää ja säilyttämisen arvoista. Esimerkiksi tammikuussa järjestetään taas perinteinen Tammiseminaari, joka on valitettavasti jouduttu perumaan jo pariinkin otteeseen. Luentopäivä on ollut varsin suosittu joten toivon mukaan

saamme taas paljon kuulijoita paikalle. Olen itse päässyt kuluneen vuoden aikana osallistumaan muutamaan alan tapahtumaan, ja ne ovat aina kokonaisuudessaan hyvä irtiotto arjesta ja antavat uutta virtaa työntekoon. Eikä mikään tietysti voita vanhojen tuttujen tapaamista ja kuulumisten vaihtoa, mikä ei onnistu online-tapahtumissa. Toivon mukaan mekin voimme tarjota teille uusia näkökulmia varsin ajankohtaisella aihepiirillä – Tiivistävän kaupunkirakenteen haasteet ja ratkaisut – samalla kun pääsette vaihtamaan kuulumisia toistenne kanssa.

Lehdestä pääset lisäksi tutustumaan keväällä Lepaan koulutusohjelmasta palokittuihin opinnäytteisiin ja järjestämiimme Hortoklubeihin. Näiden mielteiden siivittämänä toivotan jäsenistöllemme rauhallista joulunalusaiakaa ja toivottavasti pääsemme taas näkemään pian!

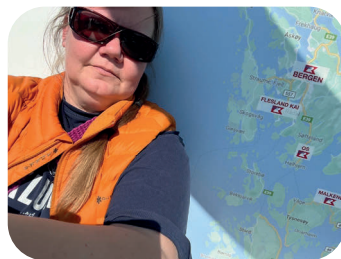
Johtokunnan esittely

Puheenjohtaja

Tervehdys, olen Emmi Turkki ja yhdistyksen nykyinen puheenjohtaja. Olen toiminut johtokunnassa vuodesta 2017 lähtien muun muassa sihteerinä ja varapuheenjohtajana. Kokemusta minulta löytyy myös opiskelijajärjestöissä toimimisesta. Tähänastisen työurani olen tehnyt maise-
masuunnittelijana monialaisessa konsulttitoimistossa ja kätenä jälkiä voi bongata erityisesti Helsingin puistoalueilta. Viime keväänä suoritin maisteritutkinnon kaupunkitutkimuksen ja -suunnittelun koulutusohjelmasta ja odotan jo innolla miten uusi tutkinto pääsee oikeuksiinsa työelämässä.

Varapuheenjohtaja

Hei, olen Tea Karjalainen ja toimin yhdistyksessä varapuheenjohtajana ja tiedotusvastaavana. Työskentelen Helsingin kaupunkiympäristössä puistojen rakennuttamisen projektinjohtajana. Olen tehnyt aikaisemman viheralan urani kunnossapidossa ja nyt viherrakennuttamisessa. Työ on mielenkiintoista, ja on kiva nähdä miten suunnitelmat alkavat elämään käytännössä. Olen koulutukseltani puutarhuri, merkonomi, hortonomi yamk. Opiskelut ovat pääosin olleet työn ohella. Harrastan käsitöitä ja valokuvausta sekä kirjoittamista.

Sihtööri

Hei, olen Paula Tuurnala ja tulin mukaan yhdistykseen ja samalla valituksi johtokuntaan jäseneksi vuonna 2018. Kuluneen kauden olen toiminut yhdistyksen sihteerin tehtävissä. Ennen hortonomin opintojani olen valmistunut kauppatieteen maisteriksi ja tehnyt pitkään töitä mm kaupunkikehittämisen parissa. Lepaalla opiskelun ohessa olen tehnyt viheralan töitä laidasta laitaan ja kiinnostukseni alaa kohtaan on sen kun vain lisääntynyt ja laaja-alastunut. Vastikään aloitin työt Porvoon kaupungin viheraluesuunnitteli-

jana, joten nyt tunnen olevani ns olennaisen äärellä. Töiden ohella on vielä saatettava loppu opinnäytetyö, jonka aiheena on rakennetun ympäristön monimuotoisuuden lisääminen pihasuunnittelun keinoin. Pidän itseäni etuoikeutettuna kun saan toimia alalla, jonka koen merkitykselliseksi ja jossa oppiminen ei taatusti lopu kesken.

Stipendivastaava

Olen Maarit Elo-Valente ja olen ollut Hortonomien Yhdistyksen johtokunnassa vuodesta 2018 asti. Ensin toimin varainhoitajana ja nyt kahden vuoden ajan stipendivastaavana. Valmistuin maisemasuunnittelun hortonomiksi Lepaalta 2015, mutta sitä ennen olen tehnyt uraa arkeologina ja kirjankustantajana. Tätä nykyä suunnittelen enimmäkseen yksityispihoja ja rakennutan taloja. Jos vapaa-aikaa jää, ulkoilen, teen ruokaa ja luen paksuja kirjoja.

Jäsen

Olen Susanna Kukkamäki ja aloitin Hortonomien Yhdistyksen johtokunnan varajäsenenä vuonna 2020 ja jäseneksi tulin viime vuosikokouksessa. Olen valmistunut puistopuutarhuriksi vuonna 2010 Keuda Mäntsälästä ja maisemasuunnittelun hortonomiksi vuonna 2016 Lepaalta. Olen kiinnostunut puutarhojen lisäksi historiasta ja paikkatiedosta, jotka myös nivoutuvat yhteen tulevassa maiseman tutkimuksen gradussani.

Jäsen

Olen Katja Wallin ja toimin yhdistyksessä johtokunnan jäsenen ominaisuudessa. Viheralalle olen päätenyt hieman vahingossa, kun lukion jälkeen puutarhakoulu oli ainoa opinahjo, jonne pääsin. Ensimmäisestä päivästä lähtien oli selvää, että ala oli minulle juuri se oikea. Puutarhakoulun jälkeen oli luontevaa jatkaa opintoja hortonomiksi. Valmistuin YH Noviasta ja tein siellä myöhemmin myös YAMK-tutkinnon. Olen töissä Helsingin kaupungilla, olen työskennellyt sekä viherrakentamisen, että viheralueiden hoidon parissa. Nykyinen työni ei liity viheralaan, mutta vapaa-ajalla vihreä on kuitenkin vahvasti läsnä. Hortonomien yhdistyksessä mukana oleminen pitää minut mukana viheralan kuvioissa mutta parasta kuitenkin on oman viljelypalstan hoito.

Varajäsen

Moi, oon Piritta Tanila. Valmistuin 2015 maisemasuunnittelun hortonomiksi Le-paalta. Olen työskennellyt viherrakentaja Tukholmassa, puutarhurina Helsingin sairaalaympäristöissä ja viheralueiden hoidon ja viherrakentamisen työnjohtajana pääkaupunkiseudulla. Tällä hetkellä työskentelen Destialla viheralueiden hoidosta ja kunnossapidosta vastaavana työmaapäällikkönä Helsingissä. Vapaa-ajallani harrastan lukemista, retkeilyä ja ihmettelen maailmaa mäyräkoiramme Nitän kanssa.

Varajäsen

Nimeni on Terho Marttila ja olen kuulunut Hortonomien Yhdistys ry:n johtokuntaan vuodesta 2016. Nykyinen roolini on varajäsen. Työskentelen viheraluepäällikkönä Kaarinan kaupungilla. Koulutukseltani olen puutarhuri, hortonomi sekä FM. Minulla on taustaa useista puutarha- ja viheralan yhdistyksistä sekä luottamustehtävistä. Olen kokenut, että yhdistystoiminnasta on ollut paljon apua etenkin ammatillisessa verkostoitumisessa. Varajäsenenä en hoida johtokunnassa tällä hetkellä mitään erityistä tehtävää, mutta olen käytettävissä tarpeen niin vaatiessa ja tuen johtokuntaa parhaani mukaan.

Johtokunnan ulkopuolinen varainhoitaja

Hei, olen Ilona Viira ja hoidan yhdistyksen taloutta ja kirjanpitoa. Tulen Haminasta ja harrastan työni lisäksi puutarhahoitoa ja koripalloerotuomarina olemista. Eräs japanilainen on joskus sanonut, että mikään ei ole niin tärkeää kuin puutarhanhoito ja sekään ei ole tärkeää.

Kotimaisten taimitarhojen suosituimmat koristekasvit

Hämeen ammattikorkeakoulun Lepaan opettajakunta valitsi maaliskuussa valmistuneen opinnäytetyöni ”Kotimaisten taimitarhojen suosituimmat koristekasvit” puutarhatalouden koulutusohjelman tämän lukuvuoden parhaaksi opinnäytetyöksi. Taimistoviljely ja monivuotiset kasvit ovatkin erityisen lähellä sydäntäni, joten motivaatiota työskentelyyn riitti. Tästä hyvästä sain Hortonomien yhdistykseltä stipendin, josta tahdonkin tässä yhteydessä kiittää teitä kaikkia yhdistyksen jäseniä! Kiitän myös matkan varrella saamastani tuesta työni ohjaajaa, Lepaan

puutarhatalouden koulutusohjelman lehtoria Leena Huhtamaa, työni tilaajaa, Taimistoviljelijät ry:n toiminnanjohtajaa Jyri Uimosta sekä kaikkia kanssani yhteistyötä tehneitä taimistoja.

Opinnäytetyöni tavoitteena oli selvittää kotimaisten taimitarhojen tämänhetkisten suosituimpien koristepensaiden, -puiden ja perennoiden joukkoja viheralan ammattilaisten ja yksityisasiakkaiden keskuudessa. Työssä selvitettiin myös kolmisenkymmentä vuotta sitten suosituimpien koristekasvien TOP 10 -listat vastavista kasviryhmistä, joihin taimitarhoille

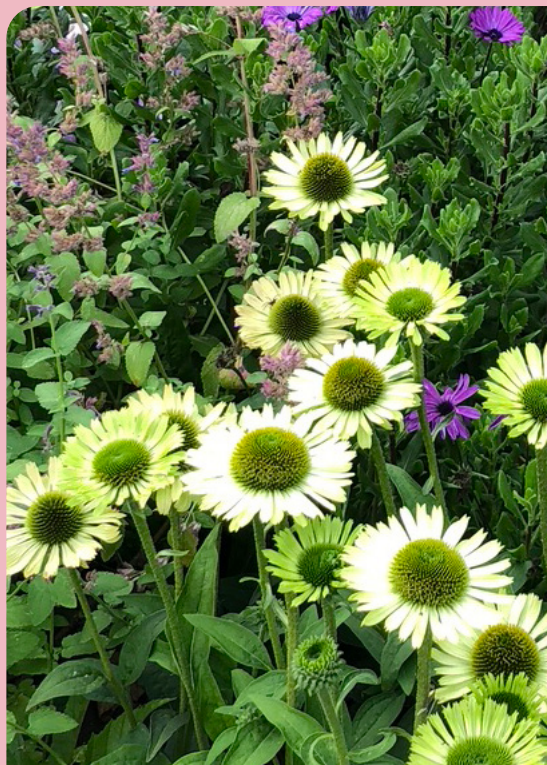
tehdyllä kyselyllä saatuja tämänhetkisiä tietoja verrattiin.

Koristekasvien käyttöön ovat viime vuosina vaikuttaneet kaupungistuminen ja ympäristötietouden lisääntyminen. Nämä ilmiöt näkyivätkin suosituimpien koristekasvien muutoksissa muun muassa pienikasvuisten ja kestävien kasvien suosion voimistumisena. Kärkikasvien joukossa oli myös monia lajeja, joista on olemassa 100 % kotimaisen FinE-tavaramerkin alla myytäviä kasveja. Suomen Puutarhakauppiat ry valitsikin vuoden 2022 puutarhatuotteeksi FinE-kasvit nimenomaan tuotemerkin vastuullisuuden perusteella.

Yksityisasiakkaiden suosituimpien koristepensaiden joukossa oli kaupunkipihoihin sopivia aitakasveja, syötäviä marjoja tuottavia monikäyttökasveja ja pensaita, joilla on kaunis syysväri. Viherrakentajien keskuudessa koristepensaissa korostuivat kasvien helppohoitoisuus ja kestävyys. Tällä puolella oli alettu käyttää entistä enemmän angervoja ja lamoavasti kasvavia pensaita kolmenkymmenen vuoden takaiseen tilanteeseen verrattuna. Ennen hyvin suosittu ja myöhemmin haitalliseksi vieraslajiksi säädetty kurtturuu- su sekä herkästi paleltuvat ryhmäruusut olivat pudonneet suosituimpien kasvien joukosta pois. Sekä yksityis- että yritys- asiakkaiden eniten taimistoilta ostama koristepensas oli koivuangervo (*Spiraea betulifolia*).

Molempien asiakasryhmien suhteen koristepuista suosituimpia olivat luonnos- tammekin löytyvät kotipihlaja (*Sorbus*

aucuparia) sekä rauduskoivu (*Betula pen- dula*). Pienet puut sekä niiden kapeakas- vuiset lajikkeet ja muodot olivat erityisen kysyttyjä. Yritysiasiakkaiden suosituimpien puiden lista oli pysynyt pitkälti ennallaan. Viherrakentamisessa käytettyjen puulaji- en joukko näyttää siis muuttuvan hitaasti. Silti ennen hyvin suositut lehmukset (*Ti- lia*) olivat menettäneet suosiotaan viher- rakentajien keskuudessa ehkäpä siksi, että kaupungeissa on pyritty monipuolista- maan lehmusvoittoista katupuustoa kas- vintuhoojapaineiden ja kaupunkiluonnon monipuolistamisen vuoksi. Metsätammia (*Quercus robur*) oli alettu istuttaa enem- män niiden hyvän kuivuudenkestävyyden vuoksi, joka on toivottu ominaisuus muut- tuvassa ilmastossamme.

Perennoista suosituimpia sukuja olivat kestävät ja peittäviä kasvustoja muodostavat suomumaksaruohot (Sedum) ja kurjenpolvet (Geranium). Listan kärjestä olivat poistuneet muun muassa ennen hyvin suositut töyhtöangervot (Aruncus), alvet (Lysimachia), ja kellot (Campanula). Luonnonmukaisuus, vanhat lajikkeet ja pölyttäjätasvälliset kasvit ovat kasvattaneet menekkiään etenkin kuluttaja-asiakkaiden keskuudessa. Sama kehityssuunta tulee ehkä näkymään myös viheralan ammattilaisten valinnoissa dynaamisten istutusten, viherkattojen ja hulevesikohteiden rakentamisen tahdittamana. Näihin kohteisiin sopivat erityisen hyvin sitkeät kasvit ja luonnonperennat.

Mainittava on, että työssä selvitettiin kotimaisten taimitarhojen suosituimpia koristekasveja, ei kotimaan suosituimpia koristekasveja. Tästä syystä esimerkiksi runsaasti maahantuodut kasvit, kuten havut lienevät yleisesti ottaen suosituimpia kuin mitä tässä yhteydessä tuli ilmi. Todennäköisesti kuitenkin taimistojen myydyimmissä ja ylipäättään suosituimissa

koristekasveissa on löydettävissä yhteneväisyyksiä. Taimistoviljelijöille lähetetyn kyselyn osallistumisaste jäi toivottua matalammaksi, mutta listojen kärkikasvien suosio oli tästä huolimatta uskottava.

Taimitarhojen valikoimien laajuus on kasvanut selvästi viimeisten kahdenkymmenen vuoden aikana. Koristekasveissa nimikkeiden lukumäärä on noussut tällä ajanjaksolla lähes 50 %, ja paineita valikoimien kasvattamiseen on edelleen olemassa. Joillain taimistoilla valikoimien kannattavan kasvattamisen raja on tullut kuitenkin jo vastaan.

Opinnäytetyössä taimistoalan suuriksi teemoiksi nousivat kasvien monimuotoisuus ja luonnonmukaisuus. Kotimaiset taimitarhat pystyvätkin vaikuttamaan tähän kestäväen kehityksen kannalta myönteiseen suuntaan omaleimaisen, monipuolisen, ekologisesti kestäväen ja muuttuviin ympäristöoloihin sopivan kasvivalikoimansa avulla. Samoilla keinoilla kotimainen taimistoala pystyy toivotavasti jatkossakin vastaamaan taimien ulkomaantuonnin ja ilmastomuutoksen aiheuttamiin haasteisiin mahdollisimman kannattavalla tavalla.

Tässä yhteydessä esittelin vain työni pääkohdat. Halutessanne voittekintutustua koko työhön osoitteessa <https://urn.fi/URN:NBN:fi:amk-202203093286>

Mukavaa syksyä toivottaen,

Liisa Kivimäki

Hortonomien Yhdistys ry palkitsi tämän opinnäytetyön stipendillä lukuvuoden 2021 - 2022 parhaana puutarhatalouden opinnäytetyönä.

Taimitarhojen eniten myymät koristepensaat ja -puut sekä perennat suosituimmuusjärjestyksessä opinnäytetyön kyselyn perusteella.

Harmaalla korostetut kasvit ovat ns. kesto-suosikkeja, jotka kuuluvat myös 1980-1990 –lukujen suosituimpien koristekasvien listalle.

TOP 11 koristepensaat / yksityisasiakkaat

kasvilaji	tieteellinen nimi
koivuangervo	<i>Spiraea betulifolia</i>
isotuomipihlaja	<i>Amelanchier spicata</i>
kiiltotuhkapensas	<i>Cotoneaster lucidus</i>
aitaorapihlaja	<i>Crataegus flabellata</i> var. <i>grayana</i>
koristearonia	<i>Aronia x prunifolia</i>
lännenheisiangervo	<i>Physocarpus opulifolius</i>
marjatuomipihlaja	<i>Amelanchier alnifolia</i>
norjanangervo	<i>Spiraea 'Grefsheim'</i>
puistosyreeni	<i>Syringa x henryi</i>
sinikuusama	<i>Lonicera caerulea</i>
siperianhernepensas	<i>Caragana arborescens</i>

TOP 13 koristepensaat / yritysasiakkaat

kasvilaji	tieteellinen nimi
koivuangervo	<i>Spiraea betulifolia</i>
japaninangervo	<i>Spiraea japonica</i>
rinneangervo	<i>Spiraea densiflora</i>
idänvirpiangervo	<i>Spiraea chamaedryfolia</i>
koristearonia	<i>Aronia x prunifolia</i>
lamoherukka	<i>Ribes glandulosum</i>
norjanangervo	<i>Spiraea 'Grefsheim'</i>
isotuomipihlaja	<i>Amelanchier spicata</i>
keltapensasahanikki	<i>Dasiphora fruticosa</i>
marjatuomipihlaja	<i>Amelanchier alnifolia</i>
pihasyreeni	<i>Syringa vulgaris</i>
seppelvarpu	<i>Stephanandra incisa 'Crispa'</i>
taikinarja	<i>Ribes alpinum</i>

TOP 6 koristeput / yksityisasiakkaat

kasvilaji	tieteellinen nimi
rauduskoivu	<i>Betula pendula</i>
kotipihlaja	<i>Sorbus aucuparia</i>
metsäkuusi	<i>Picea abies</i>
metsämänty	<i>Pinus sylvestris</i>
rusokirsikka	<i>Prunus sargentii</i>
metsälehmus	<i>Tilia cordata</i>

TOP 12 koristeput / yritysasiakkaat

kasvilaji	tieteellinen nimi
kotipihlaja	<i>Sorbus aucuparia</i>
rauduskoivu	<i>Betula pendula</i>
pilvikirsikka	<i>Prunus pensylvanica</i>
metsävaahtera	<i>Acer platanoides</i>
mongolianpikkuvaahtera	<i>Acer tataricum</i> subsp. <i>ginnala</i>
metsäkuusi	<i>Picea abies</i>
tuurenpihlaja	<i>Sorbus ulleungensis 'Dodong'</i>
serbiankuusi	<i>Picea omorika</i>
metsämänty	<i>Pinus sylvestris</i>
pylväshaapa	<i>Populus tremula 'Erecta'</i>
metsätamm	<i>Quercus robur</i>
terijoensalava	<i>Salix fragilis 'Bullata'</i>

TOP 12 perennat / yksityisasiakkaat

kasvilaji	tieteellinen nimi
suomumaksaruohot	<i>Sedum</i>
kurjenpolvet	<i>Geranium</i>
jaloangervot	<i>Astilbe</i>
keijunkukat	<i>Heuchera</i>
kuunilijat	<i>Hosta</i>
pionit	<i>Paeonia</i>
leimut	<i>Phlox</i>
pikkusydämet	<i>Dicentra</i>
punahatut	<i>Echinacea</i>
päivänliljat	<i>Hemerocallis</i>
kurjenmiekat	<i>Iris</i>
lehtirikot	<i>Saxifraga</i>

TOP 15 perennat / yritysasiakkaat

kasvilaji	tieteellinen nimi
kurjenpolvet	<i>Geranium</i>
suomumaksaruohot	<i>Sedum</i>
jaloangervot	<i>Astilbe</i>
kuunilijat	<i>Hosta</i>
kellukat	<i>Geum</i>
keijunkukat	<i>Heuchera</i>
talviolet	<i>Vinca</i>
poimuledet	<i>Alchemilla</i>
härkit	<i>Cerastium</i>
päivänliljat	<i>Hemerocallis</i>
kurjenmiekat	<i>Iris</i>
kotkansiivet	<i>Matteuccia</i>
siniheinät	<i>Molinia</i>
leimut	<i>Phlox</i>
tiarellat	<i>Tiarella</i>

**Kukkiva nurmikko luonnon
monimuotoisuuden tukena**

Kaupunkien luontokadon ehkäisemisessä tärkeää on viheralueiden ja samalla luonnon monimuotoisuuden laadullinen kehittäminen. Vaikka luontokato on laaja ratkaistava ongelma, yksittäisetkin kehittämiskohteet auttavat sen ehkäisyssä. Nurmikot ovat suuressa osassa rakennetussa kaupunkivihreässä, joten niiden monimuotoisuuden edistäminen auttaa osaltaan hidastamaan luontokatoa.

Nykyään laajalti tiedostetaan, että nurmikot voivat samalla olla sekä kulttuurillisesti arvokkaita että ekologisesti köyhiä elinympäristöjä. Vaikka perinteinen hoitonurmikko on todettu hyväksi maanpeitteeksi sen kulutuksen keston ansiosta, se on melko yksipuolinen elinympäristö muutamine heinälajeineen. Lisäksi huomattava osa olemassa olevista nurmialueista on ajattele mattoman suunnittelun tai ajan myötä muotoutunut ns. turhiksi nurmikoiksi, joilla ei ole sen enempää tarkoitusta oleskelun, pelaamisen tai kulttuurihistorian näkökulmista.

Nurmikko on ja tulee pysymään suuressa osassa kaupunkiympäristön viherakenteesta eikä siitä ole tarpeen päästä väkisin eroon. Viheralan vakio-ohjeistuksia noudattamalla perustettu ja kunnossapidettävä nurmikko on tarkoituksenmukainen maanpeite alueille, joilla tarvitaan kulutuksen kestoa tai matalan ja tasaisen maanpeitteen tuomaa arvokkuutta. Useat ekologisemmat vaihtoehdot nurmikolle toimivatkin parhaiten käyttämättömien nurmikoiden korvaajina tai alueita rajavina elementteinä. Perinteisten ja dynaamisten puu- ja ruohovartisten istutusalu-

eiden sekä niittyjen kulutuksen kesto ei yllä nurmikon tasolle. Monesti luonnonmukaisia ratkaisuja kaupunkiympäristössä pidetään myös hoitamattomina ja epäsiisteinä.

Monilajinen kukkiva nurmikko tavoittelee samalla perinteisen hoitonurmikon käytettävyyttä ja niityn ekologista rikkautta. Opinnäytetyössä tavoitteena oli selvittää kukkanurmikon mahdollisuuksia nurmikoiden monimuotoisuuden kehittäjänä Suomen olosuhteissa ja toteutuskäytännössä. Ratkaisuja etsittiin viheralan vakio-ohjeistusten, käytettävien lajien määrittelyn ja toteutuskäytäntöjen soveltamisen kautta. Kukkivia lajeja havainnoitiin vuonna 2021 kasvukauden ajan arkiympäristössä vyöhykkeellä III. Havainnoinnin tarkoituksena oli selvittää mitä kukkivia lajeja nurmikoilta löytyy val-

miiksi ja miten kukinnan perusteella voidaan määrittää nurmikon leikkausaikoja. Lajeista koostettiin vertailutaulukko autamaan lajien valinnassa ja ryhmittelyssä. Työn tutkimuskysymyksiksi muotoutuivat: millaisiin paikkoihin kukkanurmikko soveltuu ja mitä sen toteuttamisessa tulee ottaa huomioon.

Kukkanurmikolla opinnäytetyössä tarkoitetaan nurmikkoa, jonka seassa kasvaa matalia, kukkivia ja pääosin leveälehtisiä kasvilajeja. Vaikka monilajisella nurmikolla edistetään sen biodiversiteettiä, se ei ole luonnonmukainen alue. Kuten hoitonurmikot, se on ihmisen perustama ja siten vaatii jatkuvaa hoitoa. Niitystä

kukkanurmikko eroaa lajiston, kasvutavan ja toteutuskäytäntöjen perusteella. Kukkivaa nurmikkoa perustettaessa vanhaa nurmikkoa ei kasvillisuusrakenteena muuteta, vaan sen sekaan etsitään soveltuvia kukkivia lajeja, jotka sietävät lähes säännöllistä leikkuuta. Tällaisia ovat muun muassa jo monilla nurmikoilla viihtyvät lajit, kuten krookukset, narsissit, voikukat, siankärsämöt, valkoapilat, sekä eri humala- ja tädykelajit.

Käytettävistä lajeista ja nurmikon tarkoituksesta riippuen kukkivaa nurmikkoa voidaan leikata säännöllisesti osana muuta nurmikkoa tai säännöllisesti vain osan kaudesta. Jos nurmikolla on selkeitä

niittymäisiä laikkuja, laikut voidaan myös leikata tai niittää kasvukauden loppupuolella muun nurmikon leikkuuvälin ollessa tiheämpi. Oleellista on huomioida nurmheinien kasvu kukkivien lajien joukossa tai erotella selkeästi säännöllisesti leikattava nurmikko korkeammasta kukkivasta lajistosta.

Kukkanurmikko ei ole vain yhtä nurmikkaa hyödyttävä ratkaisu, vaan lajeja lisäämällä tuetaan kaupunkiympäristön monimuotoisuutta myös isommassa mittakaavassa. Kukkiessaan ja kasvuston ollessa korkeampi monilajinen kukkanurmikko voi toimia kaupunkiympäristössä niittyverkoston tukialueena kasvattaen pölyttäjien, perhosten ja muiden hyönteisten elinympäristöä. Kukkanurmikot sopivat hyvin käytäviksi ja askelkiviksi isompien niittyalueiden välille.

Vaikka monimuotoista luontoa ja viheralueita tulisi tarkastella kasviyhdyksuntina ja kokonaisuuksina, käytännössä viheralan toimijat tilaajasta kunnossapitoon usein kuitenkin tukeutuvat alan standardeihin ja ohjeistuksiin, joissa eri kasvillisuusrakenteet erotellaan toisistaan. Luonnonmukaisten ratkaisujen, kuten kukkanurmikon osalta ohjeistukset rajoittavat perustusta ja hoitoa, eivätkä nämä aina huomioi yksittäisten lajien tarpeita tai kasviyhdyksunnassa ajan myötä tapahtuvia muutoksia. Toimijoiden tulisi määritellä nurmikko elävänä monilajisena kasviyhdyksuntana, eikä sen tarkoituksen tulisi olla pelkkä vihreä maanpeite, joka pysyy koko elinkaarensa muuttumattomana. Nurmikolle levinneet kukkivat lajit

voidaan huomioida yhteisön jäsenenä antamalla niille tilaa kunnossapidon menetelmiä kuten leikkaustiheyttä tai -korkeutta muuttamalla.

Viheralalla uusien konseptien kehittyä ja käytännön kokeilut vievät aikaa juuri ohjeistusten puuttuessa. Konseptien ja menetelmien laajempi käyttöönotto tarvitsee kattavan tietoperustan ja resursseja kaikilta hankkeen toimijoilta. Kukkiwaan nurmikkoon ei ole vain yhtä oikeata mallia, vaan lajeja sekoittelemalla sekä eri rakentamisen ja kunnossapidon menetelmiä hyödyntämällä syntyy biodiversiteettiä tukevia monilajisia kokonaisuuksia. Kukkanurmikon toteutuskäytäntöihin voidaan soveltaa nurmikon sekä muiden vaihtoehtonurmikoiden ja luonnonmukaisten kasvillisuusalueiden periaatteita.

Tärkeää on määritellä muutettava alue ja sen käyttötarkoitus, tavoitteet, budjetti ja resurssit, sekä tunnistaa kasvupaikan olosuhteet lajeja valitessa.

Koska vaihtoehtonurmikoiden soveltaminen käytäntöön vaatii toimijoilta paljon, kukkivien lajien lisääminen nurmikon sekaan voisi olla lähestyttävä vaihtoehto. Kaupunkiympäristössä kukkivat lajit soveltuvat nurmikoille, joilla ei ole erityistä käyttötarkoitusta, tai tarkoitus on ensisijaisesti katselu. Tällaisia paikkoja ovat muun muassa puistojen reuna-alueet, vaihtumisvyöhykkeet ja lumitilat. Eri nurmikkoratkaisujen monipuolinen yhdistely ja käyttö tukee parhaiten luonnon monimuotoisuutta.

Kukkanurmikon osalta lisää tutkimusta tarvitaan lajikohtaisista leikkuukorkeuksista ja leikkuuajoista siementen kypsymisen ja kasvuston tuleentumisen mukaan. Tässä auttavat muun muassa kunnossapidon käytännön kokemukset. Vähitellen tiedon ja kokemusten lisääntyessä kukkanurmikolle yhdessä muiden vaihtoehtonurmikoiden kanssa voidaan kehittää omia ohjeistuksia, jotka kokoavat yhteen näiden periaatteet ja yleisimmät poikkeamat olevista vakio-ohjeistuksista. Erilaiset tiedonlähteet ja työkalut suunnittelussa, rakentamisessa ja kunnossapidossa auttavat luomaan tarkoituksenmukaisia viheralueita. Jatkokehittelyllä saadaan useilla vanhemmilla nurmikoilla tavattava kukkiva ratkaisu pysyväksi osaksi suomalaista toteutuskäytäntöä.

Elisa Niilo-Rämä

Hortonomien Yhdistys ry palkitsi tämän opinnäytetyön stipendillä lukuvuoden 2021 - 2022 parhaana Rakennetun ympäristön opinnäytetyönä.

Hortoklubi

11.5.2022

Vantaa

Kevään Hortoklubissa pääsimme kuulemaan ja näkemään Vantaan kaupungin kehitysvaiheista maisemasuunnittelun näkökulmasta. Oppainamme toimivat Vantaan kaupungin puistosuunnittelun päällikkö Heidi Burjam ja projektisuunnittelija Seija Tulonen. Tilaisuus alkoi rennosti kahvitelulla, jossa keskustelimme muun muassa kaupungin projekteista.

Kierroksemme alkoi Tikkurilantorilta ja Kirjastopuistosta. Kohteiden suunnitteluhistoria juontaa juurensa Vantaan arkkitehtuuristrategia 2007:ään. Strategiaa esitettiin yhdeksi tavoitteeksi

kaupungin identiteetin vahvistaminen, jota tukisi yhteisöjen ja alueiden omaleimaisuus. Omaleimaisuutta päätettiin toteuttaa muun muassa tukemalla julkista taidetta ja edistämällä ympäristötaidetta liikennealueilla. Strategian seurauksena vuonna 2007 järjestettiin Tikkurilan keskustan maisema-arkkitehtuurikilpailu, jonka voitti Maisemasuunnittelu Hemgård työryhmineen ehdotuksellaan Tikkuja. Voittajatyön ansiona nähtiin kunnioitus olemassa olevaa miljöötä ja 1950-luvun mittakaavaa kohtaan. Rakentaminen toteutettiin vuosina 2012–2014. Valinta osui mitä ilmeisemmin oikeaan, sillä Tikkurilan Kirjastopuisto ja Tikkurilantori voitti Viherympäristöliiton Vuoden 2017 ympäristörakenne -kilpailun. Lisäksi

Heidi Burjam kertoo Tikkurilan kehittämisestä

Suomen kuntatekniikan yhdistys myönsi Vuoden 2017 Kuntatekniikan saavutuksen Tikkurilantorille.

Taiteilijaryhmä ART4 toteutti suunnittelualueen taideteokset Apaja, Matkalla kotiin, Rangalla, Tarinapuu, Kotiseutu. Taideteoksissa oli viitteitä luontoon, Vantaan historiaan ja monikulttuurisuuteen. Ihastelimme esimerkiksi moniosaista Kotiseutu -teosta. Torin kiveykseen on kaiverrettu Lauri Leppäsen kirjoittamia tekstejä, jotka kertovat Vantaasta sekä rakkaudesta kotiseutua ja luontoa kohtaan. Teoksen tekstit on käännetty kolmelletoista eri kielelle, joita kaikkia Vantaalla puhutaan. Pimeällä teos on valaistu, jonka lisäksi torin kiveykseen heijastetaan lehtien muotoisia kuvioita.

Tikkurilantorilta vaelsimme Tikkurilan aseman ja Heureka välissä kiemurtavaan jokirantaan. Vantaan kaupunki järjesti jokirannan suunnittelusta maisema-arkkitehtuurikilpailun syksyllä 2015. Kilpailun tarkoituksena oli löytää Tikkurilan jokirannan alueen jatkosuunnittelun pohjaksi ehdotus, jolla parannetaan alueen toiminnallisuutta, yhteyksiä ja maiseman ilmettä. Kilpailun voittajaksi valittiin ehdotus nimeltä ”Keidas”, jonka tekijä on LOCI maisema-arkkitehdit Oy työryhmineen. Voittaneessa ehdotuksessa keskeinen ajatus oli kehittää jokirannasta vihreä vastakohta Tikkurilan urbaanille keskustalle. Esimerkiksi Veininmyllyn ja Villa Söderbon pihapiiristä muodostetaan viihtyisiä kesäkeidas ja kahvilan edustalle rakennetaan uusi tanssilava. Alueen rakentaminen tulee kestämään vielä noin vuoteen 2025.

Ihastusta herätti vuonna 2020 valmistunut Åvikin leikkialue. Leikkialueen teema on ”kaislikossa suhisee”, mikä välittyy hyvin valituissa leikkivälineissä, materiaaleissa ja tunnelmassa. Leikkipaikalla on esimerkiksi pohjavettä hyödyntävä vesileikkipaikka.

Siirryimme alikulkua pitkin radan itäpuolelle kulttuurihistoriallisesti merkittävään Tikkurilankosken ympäristöön. Siellä tutustuimme vastavalmistuneisiin Vernis-

Åvikin leikkialue on ollut monen vantaalaisen mieleen

Näkymät Silkkisillalta

sarantaan ja Värehteaanrantaan. Värehteaanrannassa oli kunnostettu maisemalampi, istutettu jokiluonnolle tyypillistä kasvillisuutta ja rakennettu radan viereen Keravanjoen ylittävä Vernissasilta. Vernissarantaan oli tehty kivetty piknik-ranta kiinteine grilleineen ja pöytäryhmineen. Rantapenkereille oli istutettu rantaniittyä.

Kiinnostavaa oli myös Tikkurilankosken padon purku. Alun perin kallio pohjaisella luonnonkoskella on ollut myllytoimintaan ja myöhemmin öljytehtaan toimintaan liittyviä patorakenteita 1600-luvulta lähtien. Viimeisin pato oli rakennettu vuonna 1912. Tikkurilankoskessa taimenien lisääntyminen oli ollut heikkoa padosta ja toimimattomasta kalatiestä johtuen, minkä vuoksi pato oli päätetty purkaa.

Hankkeessa Tikkurilankoski ennallistettiin luonnonmukaisen kaltaiseksi ja padon keskiosa purettiin 20 metrin matkalta. Padon päät jätettiin muistoksi teollisuushistoriasta. Onnistunut ekologinen teko oli myös uhanalaisten vuollejokisimpukoiden siirto rakentamisen ajaksi patoaltaasta.

Saimme kattavan ja innostavan kuvan Tikkurilan keskustan viheralueista. Vaukutti siltä, että kohteissa on pyritty huomioimaan eri-ikäiset ja erilaiset asukkaat, vallitseva luonto, monimuotoisuus ja toimintojen luonteva integrointi. Oppaamme korostivat, että Tikkurila ja Vantaa kehittyvät kovaa vauhtia. Ehkä muutosta pääsee seuraamaan muutaman vuoden päästä myös ratikan kyydistä.

Uusittua joenrantaa

Johtokunnan kehittämisseminaari Haminassa

Johtokunta kokoontui kauniina kesäkuun viikonloppuna Haminaan pohtimaan yhdistyksen tulevaisuutta ja jäsenistön kyselyyn antamia vastauksia toiminnan kehittämiseksi. Haminassa oli hevostapahtuma samaan aikaan ja kivasti pienessä kaupungissa oli nähtävää ja ihmisiä. Johtokunnan päivä alkoi yksityiseen pihaan tutustumisella Haminassa. Paikalle kuljettiin autolla yhteiskuljetuksella ajan hengen mukaisesti.

Lähdimme lauantai-aamuna 11.6.2022 kimpapakuljetuksella kohti Haminaa Mellunmäen metroaseman paikoitusalueelta. Auto täynnä hyvällä mielellä olevia naisia suuntasimme kohti yksityispihaa ihastelemaan istutuksia ja juttelemaan mukavia Ilonan kanssa. Saimme maukaan välipalan, jonka jälkeen kiersimme pihan. Tämän jälkeen suuntasimme kohti majapaikkaamme, joka olikin astetta eksoottisempi – sellainen armeijan majoituskontti, joita käytetään mm. rauhan- turvaamistehtävissä ulkomailla. Meidän solussa oli neljälle sängyt.

Yhteisvessat ja suihku kaikkien asukkaiden kanssa vaati hiukan totuttelua, mutta saimme olla rauhassa ja miehet kohteli-

Kerrossängkyihin mahtui sopivasti koko kehitysseminaariin osallistuva johtokunta

aasti antoivat naisten käydä ensin saunomassa (ne, jotka halusivat). Jätimme tavaramme soluumme ja suuntasimme kohti Haminan keskustaa samalla ihaillen hevosta sekä vanhaa bastionia. Syötyämme lounaan ja vähän kierreltyämme tutustutimme Tove Janssonin Meri-näyttelyyn.

Puheenjohtajamme tähyili maisemia ja arvelimme että hän tähyää eteenpäin pohtien samalla mikä mahtaa olla yhdistyksen tulevaisuus. Kyselyn tuloksiin päästäänkin tällaisen aasinsillan jälkeen melko helposti. Kysely järjestettiin siten, että se oli yhdistyksen sivulla ja facebookin jaet-

tuna. Kyselyaika oli lyhyt ja se sattui osalle varmasti loma-aikaan, sillä vastausaika päättyi kesäkuussa 11. päivä. Tämä varmaan selittää osa

Vastauksia saimme muutamia. Kaikki halusivat, että jatkamme Tammiseminaareja ja muutama toivoi niitä etä-versioina. Tästä keskustelemme ja työstimme ajatusta, mutta nyt alkuun ainakin mennään perinteisellä läsnäseminaarilla. Horklubeja toivottiin jatkettavan tai tilalle viikonlopun kestoisia retkiä yömajoitukseen, toisaalta toivottiin myös opintomatka tyyppistä toimintaa pidemmäksikin ajaksi sekä puutarhatuotannon hortonomien asioita yhdistykseen mukaan. Lisäksi toivottiin illan luentoja korvaamaan hortonklubia tai täydentämään nykyistä toimintaa. Viestintään haluttiin että yhdistys panostaisi nykyistä enemmän. Lisäksi haluttiin kausityöntekijöille briifauksia/seminaria/luentopäivää, työoloihin puuttumista, palkkauksen seurantaa, yhteistyötä muiden viheralan yhdistysten kanssa. Toiveet ovat runsaita ja yhdistys toivoo mukaan lisää väkeä - vaikka tuotantopuolen hortonomeja!

Tämä vuosi on menty perinteisellä kaavalla. Kaksi hortonklubia, sitpendien haut ja someviestintä sekä jäsen lehti sähköpostilla. Lisäksi vanha instagram-tili on uudelleen aktivoitu ja sisällön tuottoa harjoitellaan. Otamme mielellämme vinkkejä toiminnan kehittämiseen ja niitä voi lähettää yhdistyksen lomakkeella mutta myös kommentoida facebookissa. **Tule tekemään yhdistyksestä elävä ja toimiva!**

Tove Jansson ja Meri-näyttely

Pj täyhilee yhdistyksen tulevaisuuteen

Hortoklubi Hyrian koulutuskeskuksessa Hyvinkäällä 22.9.2022

Vuoden hortonomi Marjatta Oittinen kutsui hortonomit vierailulle Hyvinkäälle, Hyrian luonnonvara-alan kampusalueelle tutustumaan koulun toimintaan ja ympäristöön. Sää oli tilaisuudessa syksyisen kaunis, ja retken alussa nautimme alkuihlasta aurinkoisessa säässä nuotion äärellä. Tulen loimussa puhuttiin viheralasta, sen menneisyydestä sekä tulevaisuudesta samalla kun nautittiin runsasta tarjontaa salaatin, lohikeiton ja tuoreiden sämpylöiden kera.

Nuotion ympärillä istui kymmenkunta eri linjoilta valmistunutta hortonomia. Kaikilla on runsaasti kokemusta viheralasta usealta eri sektorilta: kolme opettajaa, yksi kaupunginpuutarhuri, kaksi suunnittelijaa ja yksi viherrakennuttaja. Siinä keittoa syödessä saimme vaihdettua sanan jos toisenkin niin alan helmistä kuin epäkohdistakin. Ruoat syötyämme lähdimme tutustumaan tarkemmin koulun ympäristöön sekä toimintaan.

Koulusta valmistuu viheralan puutarhureiden lisäksi mm. puutarhatuotantoon sekä kukka- ja puutarhakauppaan erikoistuvia puutarhureita, metsänhoitajia ja arboristeja. Tutkinnon voi suorittaa myös maatalousalan puolelta. Kampukselta löytyykin oma kanala, erilaisia traktoreita sekä peltoa. Oppilaiden valmistamia tuotteita myydään koulun pop-up myymälässä sesongeittain ja väliaikoina se toimii mm. kirpputorina.

Koulualue kylpi jo syksyisissä väreissä, mutta ilma oli yllättävän lämmin. Viihdyimme ulkona melko pitkään Marjatan kertoessa leppoisasti meille koulun toiminnasta. Kiersimme katsomassa arboristien suorittamia näyttöjä vanhojen puiden

*Nuotio loi tunnelmaa ruokailun lomaan.
Samalla saimme nauttia sen tarjoamasta
lämmöstä.*

Pop up -kaupan lattia on perinteisen kaunis musta-vaikoruudullinen. Myynnissä oli paikallisia käsitöitä ja kirpputorituotteita.

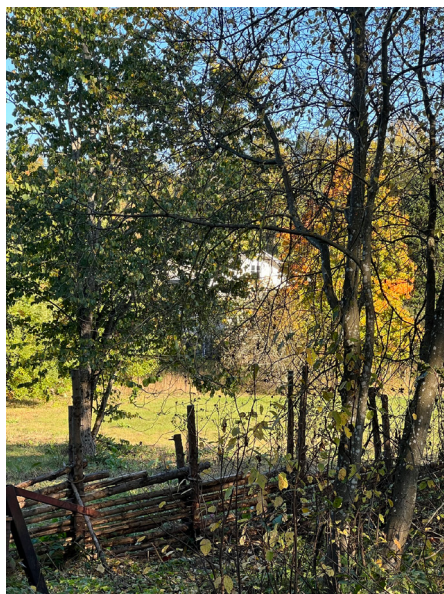
kaadoista ja uusien taimien istutuksista. Toisella puolella kampusta näimme maataloustoimintaa ja paikallisen Guggenheimin eli kanalan. Sisätiloista kävimme pyörähtämässä vanhassa puutarhaluokassa, jossa saimme ihailla vanhoja piirrettyjä kasvikuvia ja taidokasta seinämaalausta.

Kampuskierroksen jälkeen palasimme sisälle pääarakennuksen lämpöön. Siellä nautimme teetä Marjatan leipoman kakun kera ja jatkoimme hyvähenkistä keskustelua viheralasta, sen toimijoista ja tulevaisuudesta. Alalla työskentely on mielekästä ja antaa paljon. Käytännön töissä näkee heti kätensä jäljen ja työn tekeminen on konkreettisempaa kuin toimistotyössä. Alalle suuntautuu enene-

Puutarhaluokan seinämaalaus on kaunis yksityiskohta luokkatilassa

vissä määrin alanvaihtajia kun taas nuoria hakeutuu alalle vähemmän. Meidän kaikkien viheralalla toimijoiden etu on saada nuoret kiinnostumaan alasta, sillä monet työt ovat tulevaisuudessakin käsin tehtäviä digitalisaatiosta huolimatta. Pyritäänkin siis arjessamme luomaan viheralasta hyvä mielikuva tulevaisuuden tekijöille ja tehdään enemmän yhteistyötä koulujen kanssa.

Pienet uutiset

Somekanavat haltuun!

Yhdistys on taas muutaman vuoden jälkeen aktivoinut instagram-tilinsä, **@hortonomienyhdistys**. Tiliä seuraamalla voit tutustua hortonomien kirjaviin työtehtäviin ja pääset helposti kärryille yhdistyksen järjestämistä tapahtumista. Jatkossa pyrimme osallistamaan myös jäseniä somekanavien päivittämiseen. Lähetä oma some-ideasi yhdistyksen s-postiin hortonomienyhdistys@gmail.com. Seuraa somekanaviamme niin tiedät mitä yhdistyksessä puuhataan!

Facebook **Hortonomien Yhdistys ry**

Instagram **hortonomienyhdistys**

<http://www.hortonomienyhdistys.fi/>

Tammiseminaari palaa jälleen parin vuoden tauon jälkeen! Tapahtuma järjestetään live-nä Helsingissä Pitäjänmäellä **Taitotalon** kongressikeskuksessa (auditorio Fakta) torstaina **26.1.2023**. Alla ohjelmaluonnos, yhdistys pidättää oikeuden muutoksiin. Merkitse päivä jo kalenteriin, ilmoittautuminen alkaa joulukuussa!

Hortonomien Yhdistys ry:n Tammiseminaari 2023

26.1.2023

TIIVISTYVÄN KAUPUNKIRAKENTEEEN HAASTEET JA RATKAISUT

- 8:15 - 9:00 Ilmoittautuminen ja aamukahvit**
9:00 - 9:15 Johdatus päivän sisältöön ja huomionosoitukset / Johtokunta
9:15 - 10:00 Kasvikatot osana kaupunkisuunnittelua / Taina Suonio, FM, hortonomi, ympäristöbiologi, Roslings Manor Gardens, Viides ulottuvuus -tutkimusryhmä
10:00 - 10:45 Ekologinen kompensaatio / puhuja vahvistamatta
10:45 - 12:15 Lounas
12:15 - 13:00 Kaupunkitulvat / Aki Mäkirinta, Järvenpään kaupunki
13:00 - 13:45 Biohiili vesivarojen hallinnassa ja hiilensidonnassa / Kari Tiilikkala Prof. emeritus, MTT/Luke
13:45 - 14:15 Kahvit
14:15 - 15:00 Tulevaisuuden kaupunkien kestävä ruoantuotanto / puhuja vahvistamatta
15:00 - 15:45 Kaupunkiviljelyä ja vapaaehtoistoimintaa vuorovaikutteisesti asukkaiden kanssa/ Armi Koskela, Helsingin kaupunkiympäristö
15:45 - 16:00 Loppukeskustelu

Ilmoittautumiset seminaariin viimeistään 12.1.2023 sähköpostilla osoitteeseen:
tammiseminaari2023@gmail.com

Ilmoittautuessasi kerro osallistujien **nimet, yhteystiedot ja maksutapa sekä mahdolliset erikoisruokavaliot**. Maksutavat: seminaariin osallistumisen voi maksaa laskulla tai ennakoon (1.12.2023 alkaen) yhdistyksen tilille:
Hortonomien Yhdistys ry. FI98 4108 0010 3605 46. Viestikenttään Tammiseminaari 2023 ja osallistujan nimi / nimet.

Hinnat: 100 euroa, Hortonomien Yhdistys ry:n jäsenille 80 euroa. Opiskelijat 50 euroa. Hinta sisältää lounaan, kahvit ja luentoaineiston.

Hortonomien Yhdistys ry:n vuosikokous

Helsingissä, Bottalla pe 24.3.2023 alkaen
klo 18
Snellman-kabinetti

Museokatu 10, 00100 Helsinki

Vuosikokouksessa käsitellään jälleen sääntömääräiset asiat,
mm. yhdistyksen mennyttä ja tulevaa toimikautta sekä valitaan
erovuorossa olevien johtokuntalaisten paikalle uudet henkilöt.

Tervetuloa mukaan sankoin joukoin!

Ilmoittautumiset erikoisruokavalioineen 10.3.2023 mennessä
osoitteeseen hortonomienyhdistys@gmail.com